

Vergaderjaar 2023–2024

32 813

Kabinetsaanpak Klimaatbeleid

35 668

Wijziging van de Wet verbod op kolen bij elektriciteitsproductie in verband met beperking van de CO₂-emissie

BC¹ HERDRUK²

VERSLAG VAN EEN NADER SCHRIFTELIJK OVERLEG

Vastgesteld 27 juni 2024

De leden van de vaste commissie voor Economische Zaken en Klimaat³ hebben kennisgenomen van de beantwoordingbrief van de Minister voor Klimaat en Energie van 1 mei 2024 inzake de motie-Koffeman (PvdD) c.s. over geen subsidies meer op het stoken van houtige biomassa.⁴

Naar aanleiding hiervan is op 12 juni 2024 een brief gestuurd aan de Minister voor Klimaat en Energie.

De Minister heeft op 26 juni 2024 gereageerd.

De commissie brengt bijgaand verslag uit van het gevoerde nader schriftelijk overleg.

De griffier van de vaste commissie voor Economische Zaken en Klimaat, Karthaus

¹ De letters BC hebben alleen betrekking op 32 813.

² In verband met foutieve aanhef.

³ Samenstelling:

Kemperman (BBB), Van Langen-Visbeek (BBB) (*ondervoorzitter*), Panman (BBB), Crone (GroenLinks-PvdA), Kluit (GroenLinks-PvdA) (*voorzitter*), Thijssens (GroenLinks-PvdA), Van Gurp (GroenLinks-PvdA), Vos (GroenLinks-PvdA), Van Ballekom (VVD), Van den Berg (VVD), Petersen (VVD), Bovens (CDA), Prins (CDA), Aerdts (D66), Dittrich (D66), Van Strien (PVV), Visseren-Hamakers (PvdD), Baumgarten (JA21), Van Apeldoorn (SP), Holterhues (CU), Dessing (FVD), Schalk (SGP), Perin-Gopie (Vlt), Van Rooijen (50PLUS), Van der Goot (OPNL)

⁴ *Kamerstukken I 2023/24, 32 813/35 668/BB; Kamerstukken I 2020/21, 35 668, F.*

BRIEF VAN DE VOORZITTER VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR ECONOMISCHE ZAKEN EN KLIMAAT

Aan de Minister voor Klimaat en Energie

Den Haag, 12 juni 2024

De leden van de vaste commissie voor Economische Zaken en Klimaat hebben met belangstelling kennisgenomen van uw beantwoordingsbrief van 1 mei 2024 inzake de motie-Koffeman (PvdD) c.s. over geen subsidies meer op het stoken van houtige biomassa.⁵ De leden van de fractie van de **PvdD** hebben naar aanleiding van deze beantwoording een aantal nadere vragen.

De fractieleden van de **PvdD** hebben met belangstelling kennisgenomen van uw antwoorden in de brief van 1 mei 2024. Deze leden hebben nog enkele aanvullende vragen. Het is de leden niet duidelijk waarom er tussen gemeente, provincie en Vattenfall wel overleg is over een alternatief voor de biomassacentrale, terwijl u daar niet in lijkt te participeren. Wat is de reden voor uw afwachtende houding, terwijl u op de hoogte bent van de herhaalde wens van het parlement om tot versnelde afbouw te komen? Wat is erop tegen om ook vanuit het ministerie te helpen met het vinden van milieuvriendelijke alternatieven?

De vaste commissie voor Economische Zaken en Klimaat ziet uw reactie met belangstelling tegemoet en ontvangt deze graag uiterlijk 5 juli 2024.

De voorzitter van de vaste commissie voor Economische Zaken en Klimaat,
S.M. Kluit

⁵ *Kamerstukken I 2023/24, 32 813/35 668/BB; Kamerstukken I 2020/21, 35 668, F.*

BRIEF VAN DE MINISTER VOOR KLIMAAT EN ENERGIE

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 26 juni 2024

In uw brief van 12 juni jl. stelt u nadere vragen inzake de motie-Koffeman over geen subsidies meer op het stoken van houtige biomassa en mijn eerdere brief hierover van 1 mei jl.⁶ De fractieleden van de PvdD vragen naar mijn rol bij de gesprekken tussen gemeente, provincie en Vattenfall over een alternatief voor de biomassacentrale. Ik ben zelf ook – separaat van deze gesprekken – sinds een aantal maanden met de gemeente Amsterdam en Vattenfall in gesprek over de verduurzaming van de elektriciteitsproductie in Diemen en het warmtenet Amsterdam, Almere, Diemen en Ouder-Amstel. Ik heb hierover op 7 juni jl. een brief aan de voorzitter van de Tweede Kamer gestuurd. Deze brief is als bijlage bij deze brief gevoegd. Ik hoop u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

De Minister voor Klimaat en Energie,
R.A.A. Jetten

⁶ Kamerstukken I 2023/24, 32 813/35 668/BB; Kamerstukken I 2020/21, 35 668, F.

BRIEF VAN DE MINISTER VOOR KLIMAAT EN ENERGIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 7 juni 2024

Het kabinet werkt hard aan de verduurzaming van de Nederlandse energievoorziening. Een belangrijk onderdeel hiervan is ook de verduurzaming van de bestaande elektriciteitsproductie en bestaande warmtenetten. Hierbij moeten fossiele bronnen worden vervangen door duurzame bronnen.

Sinds een aantal maanden ben ik met de gemeente Amsterdam en Vattenfall in gesprek over de verduurzaming van de elektriciteitsproductie in Diemen en het warmtenet Amsterdam, Almere, Diemen en Ouder-Amstel (hierna: warmtenet). Tijdens het Vragenuur van 27 februari jl. heb ik toegezegd uw Kamer te informeren over de voortgang van deze gesprekken met Vattenfall en de gemeente Amsterdam over de alternatieven voor de inzet van biomassa. Met deze brief geef ik uitvoering aan deze toezegging.

Vattenfall wil de elektriciteitsproductie in Diemen en het warmtenet verduurzamen. Aanvankelijk was de bouw van een biomassacentrale een belangrijk onderdeel van deze plannen. Vattenfall heeft hiervoor begin 2023 een SDE++-beschikking gekregen. De Raad van State heeft medio 2023 de omgevingsvergunning voor de biomassacentrale vernietigd. Vattenfall heeft vervolgens aangegeven de ontwikkeling van de biomassacentrale te pauzeren en hierover met mij en de gemeente Amsterdam in gesprek te gaan. Hiernaast is Vattenfall ook separaat in gesprek met de betrokken gemeenten en de provincies Noord-Holland en Flevoland over alternatieve duurzame warmtebronnen.

Momenteel wordt de productielocatie van Vattenfall in Diemen gebruikt als productielocatie voor elektriciteit alsmede een bron van warmte voor het warmtenet. De warmteproductie is hier direct gekoppeld aan elektriciteitsproductie. De verduurzamingsvraag van het warmtenet is niet direct gekoppeld aan de verduurzaming van de elektriciteitsproductie in Diemen. De warmtebron op deze plek verduurzamen is een optie om het net te verduurzamen, maar dit is niet de enige optie. Later dit jaar zal ik de Warmtebronnenvisie aan uw Kamer presenteren. Hierin worden verschillende alternatieve duurzame warmtebronnen voor de verduurzaming van warmtenetten gepresenteerd. Op een aantal van die duurzame bronnen zal ik hieronder nader ingaan voor deze specifieke casus.

Vattenfall heeft een SDE++-beschikking voor een elektrische boiler. Deze elektrische boiler is reeds in aanbouw. Doordat de nettarieven sinds het verkrijgen van die subsidiebeschikking substantieel zijn gestegen, stelt Vattenfall dat de elektrische boiler niet langer rendabel kan worden geëxploiteerd, ook niet met de subsidie. Dit zou als gevolg kunnen hebben dat de installatie weliswaar wordt gerealiseerd, maar vervolgens niet wordt gebruikt. De recent door de Autoriteit Consument en Markt (ACM) per 1 april 2025 aangekondigde tijdsgebonden transportrechten zouden de business case kunnen verbeteren, al zijn de nettarieven naar verwachting nog steeds hoger dan waar bij de verstrekking van de subsidie vanuit is gegaan. Ik heb het Planbureau voor de Leefomgeving (hierna: PBL) daarnaast gevraagd om te adviseren over mogelijkheden om binnen de SDE++ beter rekening te houden met de schaarste op het gebied van netcapaciteit in hun advies over de basisbedragen voor de SDE++ in 2025.

Vattenfall ziet ook mogelijkheden voor de toepassing van geothermie als warmtebron. Hierbij geldt wel dat de mogelijkheden begrensd zijn door de potentie voor geothermie in deze regio. Daarnaast heeft Vattenfall ook aangegeven mogelijkheden te zien voor de toepassing van hoge-temperatuur-warmtepompen in combinatie met aquathermie en lagetemperatuur-restwarmte. Tot slot kan – op termijn – een deel van de verduurzaming van de warmte-krachtcentrales die nu al opgesteld staan op de locatie van Vattenfall in Diemen, vervanging van de brandstof zijn, waarbij aardgas vervangen wordt door waterstof. Op 29 januari 2024 heb ik uw Kamer geïnformeerd het doelmatig te achten om een exploitatiesubsidie hiervoor de komende jaren nog niet open te stellen⁷. Het is aan een volgend kabinet om over de specifieke vormgeving en timing van deze exploitatiesubsidie te beslissen.

Vattenfall zal naar waarschijnlijkheid in 2024 een keuze gaan maken over hoe zij de elektriciteitsproductie in Diemen en het warmtenet willen verduurzamen. Ik stel vast dat er hiervoor ook andere technieken dan biomassa beschikbaar zijn. Ik wil daarbij benadrukken dat Vattenfall voor de verduurzaming van het warmtenet in Diemen gebruik kan maken van generieke stimuleringsregelingen. Op dit moment vindt de marktconsultatie van het PBL voor de SDE++ in 2025 plaats. Het delen van informatie door marktpartijen is essentieel voor het PBL om tot een goed inhoudelijk advies te kunnen komen. Daarbij gaat het zowel om informatie over kosten voor reeds bestaande categorieën als over projecten die niet (goed) passen binnen de huidige categorieën in de SDE++. Ik heb daarom Vattenfall gevraagd om aan de marktconsultatie deel te nemen. Ik zie geen ruimte om, aanvullend op de bestaande processen, maatwerk te bieden. Het is aan Vattenfall om een beslissing te nemen en te bezien hoe zij het hiervoor beschikbare instrumentarium kunnen gebruiken om de verduurzaming te realiseren.

Ik blijf graag met Vattenfall en andere marktpartijen in gesprek over knelpunten in de praktijk, zodat de transitie op koers blijft.

De Minister voor Klimaat en Energie,
R.A.A. Jetten

⁷ Kamerstuk 31 239, nr. 386